

Николай Райнов

Овчарчето и джуджетата
Шведска приказка

В едно далечно село живяло момче по име Вили. Баща му и майка му били умрели. То живеело при мащеха си. А мащехата била зла жена. Не му давала ни да се храни като света, ни да се наспи. Вили пасял говеда. Още рано сутринта, преди да е изгряло слънцето, той трябвало да ги извежда на паша, цял ден да се върти около тях да ги пази – да не би да се изгубят, – а вечер да ги прибира и откарва в селото.

За малко момче като Вили тая работа била трудна. А най-лошото било, че говедарчето не получавало за нея нищо друго освен по един резен хляб на ден. Па и него не винаги му давала свадливата мащеха.

Веднъж момчето станало малко по-късно, отколкото трябвало. Мащехата с викове го пратила след говедата и му не дала нищо за храна. Вили откарал говедата на паша, седнал под едно дърво и почнал да плаче. Но в това време говедата се разпръснали по пасбището и той станал да ги наглежда. Отишъл на едно зелено бърдо, дето имало буйна трева, и седнал там.

На това бърдо обичало да прекарва пастирчето през деня, когато слънцето напече силно: там имало дървета с широки листа, под тях тревата била росна и сочна, та можело да пасат говедата.

Ала тоя ден Вили забелязал, че тревата е утъпкана, суха и смачкана, като че ли сума нозе са ходили и тичали по нея през нощта.

Но явни следи от стъпки се не виждали никъде. Като походило на сам-натам, пастирчето намерило чифт мънички, съвсем мънички обувки, цели от синкаво стъкло, с по една висулка на върха от нанизани маниста, също синички.

Момчето забравило глада си, като видяло обувките. Развеселило се. Почнало да си играе с тях. За него, разбира се, те били съвсем малки: не му ставали. Във всяка от тях то можело да обуе най-много върха на пацеца си.

– Чудни обувчици! – викнал засмян Вили. – Едва ли някой ги е носил на краката си: такива малки крачета няма никой. Те ще да са направени за играчка.

Вили си играл с обувките цял ден. Когато залязло слънцето, той подкарал стадото към селото. Но като слязъл от бърдото, ето че изпод земята излязло едно джудже и се изправило пред него. То било мъничко човече, не по-високо от педа.

– Добър вечер, говедарче! – рекло джуджето. – Как прекара деня?

– Дал бог добро – отвърнал Вили. – Слава богу, добре.

– Тая заран съм си изгубил обувките горе на бърдото. Да не би да си ги намерил?

– Намерих едни малки обувки – отвърнал Вили. – Навярно са твоите. Но, да ти кажа право, не ми се дават. Искам да ги подаря на машехата си за именния ѝ ден. Тогава тя ще си поотпусне сърцето, та ще ми даде цяла питка да се нахраня. А може дори и да престане да ме бие. Остави ми ги, моля ти се.

– Ами аз какво да правя без тях? – рекло джуджето – Цял ден съм си бол краката по тръните да ги търся. Не мога да ходя. Дай ми ги, а пък аз ще те награда, когато дойде време, за твоята добрина.

Вили дал на джуджето обувките. То се зарадвало, поблагодарило на пастирчето, поклонило му се любезно и си отишло. Вили отвел стадото. Било вече мръкнало. Машехата го посрещнала с кавга и бой.

– Къде си се скитал досега? По тъмно ми се връщаш. Върви, та хапни малко булгур, че се прибери да спиш. А утре гледай да станеш рано.

Вили не отвърнал дума. Той отишъл в кухнята, изял една паница студен булгур, па се качил в плевника да спи. Цяла нощ той сънувал джуджето и малките обувки.

На сутринта машехата го събудила още в зори.

– Хайде, ставай, ленивецо! – викнала му тя. – Измивай се и подбирай говедата!

Тоя ден обаче тя дала на пастирчето резен хляб. Вили откарал говедата и отишъл да седне под сянката на зеленото бърдо.

„Какво ли ще е, ако намеря и днес чифт стъклени обувки?“ – си казал той.

И почнал да търси между тревата. По тревата и тоя ден нямало роса. Земята била дори по-суха от миналия ден. Но обувки Вили не намерил.

– То се знае – рекъл. – Кой може да помисли, че на това бърдо никнат стъклени обувки, та да има всяка заран?

И пастирчето седнало да закусва.

После тръгнало да наглежда говедата. И както вървяло, загледало по навик надолу, то видяло, че под едно храстче нещо блести. Навело се. Намерило една малка, съвсем мъничка качулка от червена коприна, общита наоколо с дребни златни звънченца.

Засмял се Вили, като намерил качулчицата. Почнал да си играе с нея. Като си стисне пръстите на пестник, на него едва се побирала качулката.

– Главата, която е носила тая качулка, ще да е като яйце – казал Вили. – Дали не е на онова момченце-джудженце, което ме срещна снощи? Не е чудно да е негова.

Надвечер Вили решил да се прибере по-рано. Подкарал говедата от бърдото надолу. Тъкмо излязъл на пътя, спряло го едно момиченце-джудже, не по-голямо от снощното момченце.

Поздравило го и го запитало да не би да е намерило на бърдото неговата качулка.

– Да, намерих я – отвърнал Вили, – но тоя път съм решил да не давам намереното на оногова, който го е изгубил. Тая хубава качулчица е тъкмо като за куклата, с която си играе момичето на моята кръстница. В неделя ще им отида на гости и ще му я подаря. Кръстницата ще ми даде захаросани бадеми и сладко млинче.

Но момиченцето почнало да се моли със сълзи на очи на Вили да му върне качулчицата.

– Главата ми щеше да изгори на слънцето днес, додето я дирех. Цял ден съм се лутала. Върни ми я, а пък аз ще те наградя, когато дойде време, тъй както никой друг не може.

Пастирчето дало на джуджето качулката и подкарало стадото към село. И тоя път се върнало късничко. Машехата, разбира се, не пожалила ни гърба му, ни главата му: дето стигнала, там удряла.

Вили хапнал пак от студения булгур и се търкулнал в плевника да спи. През нощта сънувал, че играе с момиченцето-джудже. То било с червената копринена качулчица, а той бил облечен в нови дрехи. Дълго тичало пастирчето да гони момиченцето, което бягало не като за своя ръст.

Сънят бил много приятен, но се прекъснал на най-важното място. Чул се кръсъкът на машехата, която дошла да буди пастирчето.

Вили станал и подкарал стадото.

Тоя ден той намерил на зеленото бърдо едно звънче – сребърно, много хубаво. Като зазвънял с него, звънчето започнало да издава толкова весели звукове, че всички говеда се насъбрали да слушат.

Когато слънцето климнало на запад, Вили решил да прибере стадото.

– Нека поне тая вечер си отида по-рано – казал той, – та да ме не гълчи машехата.

Но говедата не били привикнали да ги прибират толкова рано. Па и тревата на пасбището била вкусна и сочна. Напразно пастирчето викало и мамило говедата: те не искали да тръгнат.

Вили се сетил за звънчето. Извадил го от торбата и почнал да дрънчи, па тръгнал надолу, по бърдото. И ето че всички говеда оставили пашата и се запътили едно по едно по неговите дири.

Малко под бърдото Вили срещнал едно старче-джудже, не по-голямо от момченцето и момиченцето, които бил видял прежните вечери.

Старчето го поздравило и запитало дали не е намерил сребърното му звънче някъде в тревата.

– Да, намерих го – отговорил Вили.

– Моля ти се, дай ми го.

– Не, мили дядо, няма да ти го дам. То ще ми върши работа. С него ще си прибирам стадото. Па и не мога да разбера какви хора сте вие: постоянно губите! Ето оня ден намерих на едно момченце обувките, вчера – качулката на едно момиченце. А днес пък – твоя звънец; не ми се ще да ти го дам. Аз съм си го намерил: мой си е.

Старчето почнало още по-умилно да му се моли, но пастирчето не отстъпвало.

Най-сетне джуджето рекло:

– Недей мисли, че тоя звънец е кой знае какво нещо. Той върши работа само на мене. Ако ти трябва – да си прибиращ с него стадото, – ще ти дам друг, пак сребърен, дори още по-хубав.

– Покажи да го видя! Старчето извадило едно звънче, малко по-голямо от първото, и го подало на Вили. Пастирчето зазвънтяло с него и за миг всички говеда се насъбрали наоколо.

– Добре – казало пастирчето, – но само това не стига. Дай ми още нещо, па ще ти дам звънца.

– Що друго да ти дам? Изкажи три желания и аз ще ти помогна да се изпълнят.

– Три желания ли? Добре. Искам да стана цар, да имам най-хубавия дворец на света и най-хубавата мома да ми бъде царица.

– Ееее, приятелю, много искаш – рекло джуджето. – Лесно ли се става цар? Па и да станеш, цар, лесно ли се управлява царство? Помисли си колко врагове имат царете. Всеки иска да им вземе престола. Па освен това войни, бунтове, въстания... Я избери нещо по-лесно!

Но Вили не знаел ни що е война, ни що е бунт, ни що е въстание. Той знаел, че няма нищо по-добро от това да си цар.

– Не – рекъл. – Друго не ща. Ако не ми обещаеш, че ще ме направиш цар, няма да ти дам сребърното звънче.

– Добре тогава – казало старчето. – Само върши всичко, каквото ти кажа. Тогава ще сполучиш. Тази нощ, когато заспят всички в селото, ще тръгнеш на път. Ей по тоя път ще вървиш. Все по него. Ще стигнеш най-сетне до един голям, много голям и хубав царски дворец. Недей мисли, че щом стигнеш там и веднага ще станеш цар. Има да мине

време. Ти си още малък. Трябва да порастеш, че тогава. Па и през много прекеждия ще минеш, но аз ще ти помогна. Вземи тая костена свирка. Ако ти се случи нещо лошо, изсвири с нея веднъж. Изпаднеш ли отново в нещастие, изсвири два пъти. Ако ли се случи да изпаднеш и трети път в беда, счупи свирката и аз ще дойда да те избавя. Дай ми сега звънца и тръгвай. На добър ти час.

Вили поблагодарил на старчето за двата подаръка и подкарал стадото към селото. Той си отишъл в къщи по-късно от други път, понеже се разговарял дълго със старото джудже. Мащехата го набила по-жестокот от всякога.

Но пастирчето понесло боя търпеливо.

„Нека ме бие. Утре вече няма да ме види“ – си казало то.

Нахранило се набързо и легнало в плевника. Дремнало, що дремнало – събудило се. Слуша: по селото лаят кучета, хора шетат и приказват. Рано е още. Задрямало пак. Отново се събудило. Чуло как мащехата дои кравите. Пак е рано. Заспало трети път. Когато се пробудило, цялото село било затихнало.

Вили станал и се промъкнал в кухнята. Взел един самун хляб, турил го в торбата си и тръгнал, като погалил старото куче.

Излязъл от селото. Вървял все по пътя, що му посочил старецът. Съмнало се. Той продължавал да върви. Мислел си, че след малко ще стигне до двореца. Но той все още не се показвал: бил в друго царство.

Два пъти изгряло слънцето и два пъти залязло, а Вили все вървял и все не виждал двореца. Чак на третия ден видял далеч в полето, при полите на една планина, високи и хубави сгради.

„Това ще е дворецът – си казал. – Стигнах най-послед. Още един час път – и ето ме пред двореца.“

Но когато приближил, Вили разбрал, че сградите не са никакъв дворец, а град. Голям и хубав град, какъвто пастирчето не било виждало още. Но все пак град, а не дворец.

Вили седнал да си почине и да похапне. Хлябът му се свършил. Торбата му олекнала. Но едно го безпокояло: какво ще прави, ако стане нужда да върви още два-три дена?

Вечерта обаче Вили стигнал до царския дворец. Обадил на стражите, че е тръгнал да търси работа. Те го пратили в готварницата.

– Каква работа можеш да вършиш? – го запитал главният готвач, един дебел и засмян господин, с чиста бяла престилка и бяла шапка.

– Само от едно разбирам – да паса говеда – отвърнал Вили.

– Как се казваш?

– Вили.

– Добре, Вили. Нашият цар има нужда от говедар, но той е много строг човек. Иска да не се губят говедата. Едно ако изгубиш, ще те пребие.

– Досега не съм изгубвал, та се надявам и занаяпред да не губя.

На Вили дали да се нахрани и още на другия ден царят го назначил придворен говедар. С помощта на звънеца и на свирката, що бил получил от старчето, той пазел говедата. Нито се изгубвали, нито вълци нападали. Макар че били близо хиляда, Вили ги прибирал всяка вечер, без да изчезне едно.

Царят бил доволен и предоволен от новия говедар. Той не намирал думи да го нахвали. Повишил му заплатата, а освен това от време на време му давал и големи подаръци.

Царят имал дъщеря, една година по-малка от Вили. Една вечер, когато пастирът карал говедата към обора и им свирел, княгинята се показала на един прозорец и се заслушала в песента. Вили я видял, поклонил ѝ се и продължил да свири.

На другата вечер се случило същото. То се повторило няколко вечери поред. Една сутрин, когато Вили изкарвал говедата, княгинята дошла при него и донесла едно агънце, бяло като сняг.

– Татко ми го подари за именния ми ден – рекла. – Моля ти се, ако искаш, вземи го да го пасеш с говедата. Както е самичко, отделено от майка си, то цял ден блее и не иска да яде нищо. Но, моля ти се, пази го от вълците. Добре го пази!

– Ще го пазя, разбира се – казал Вили, като взел на ръце агнето и го понесъл.

Когато стигнал на пасбището, той пуснал агнето там, дето имало най-крехка трева. Все около него се въртял, галел го, приказвал му, вземал го на ръце. Агънцето се привързало към него. Не искало да се отдели от говедарчето.

От тоя ден Вили и княгинята се срещали често, току-речи, всеки ден. Вечер, когато той докарвал говедата, тя слушала песента му и слизала да погали своето агънце и да му даде хляб с малко сол. Па и сутрин понякога излизала да си поприказва с Вили, макар че не ѝ давали да става рано. В целия дворец тя нямала друг другар.

Тъй минали години.

Говедарят и княгинята се сприятелили. Той бил вече момък – висок, напет и силен, – а тя мома – хубава, каквато нямало друга, стройна, кротка и любезна. Тя не била горделива, макар че всички приказвали за

нейната хубост и славата ѝ се била разнесла не само по цялата страна, а и по околните царства.

Един ден в двореца пристигнал чудноват човек. Той се представил за цар на някакво далечно царство, дето никой не бил отивал и дори никой не бил чувал да има някъде такова царство. Тоя мъж бил висок, цял исполин. Имал на челото си два рога, каквито са овнешките. Очите му били кръвясали, а ноктите – железни. Дошъл на един голям черен кон. След него яздели десет души, негови телопазители, но не исполини, а мъже с обикновен ръст.

Като влязъл в двореца, исполинът казал на царя:

– Научих се, че си имал дъщеря за женене. Идвам за нея. От моето царство няма по-силно. И от мене няма по-богат. Ще ми дадеш дъщеря си, ако желаш нейното добро и своето.

Непознатият не се харесал на царя. Как ще даде едничкото си чедо на рогат мъж? Той е същински дявол! Не. Не може. И му отговорил:

– Момичето е още малко. Не сме и помисляли да го омъжваме. След година-две ще видим. Сега е рано да приказваме.

Исполинът се обърнал, без да каже дума на царя, тръгнал си и чак когато слязъл в двора, за да се качи на коня си, рекъл на своите телопазители с толкова висок глас, че го чули всички в двореца:

– Запомнете добре тоя дворец! Вярвам, че и тези, които живеят в него, ще ме запомнят добре.

И дори без да се сбогува с царя, шибнал коня и се изгубил.

Един ден княгинята изчезнала. Никой я не видял къде е отишла. Предполагали, че е излязла да си играе в градината. Потърсили я там. Нямало я. Нямало я никъде в двореца. Навред я търсили, но не я намерили.

Всички се наскърбили: те обичали княгинята и не можели да забравят нейния смях и весели игри. Разпратени били хора да я търсят навсякъде из царството. Пратениците се върнали и съобщили, че не са я намерили.

Тогава царят свикал придворните и им казал:

– Изглежда, че оня цар от далечна страна, който искаше княгинята, я е отвлякъл. Знае ли някой от вас къде е неговото царство?

Придворните смутено се спогледали.

– Щом никой от вас не знае къде да търсим княгинята – казал царят, – ще трябва да повикаме други да я потърсят.

И той обявил още същия ден, че ще даде дъщеря си за жена на оново, който я намери и доведе при него. Освен това ще му даде и

половината от царството си.

Скоро надошли много рицари—все князе, царе и царски сродници — да заявят на нещастния цар, че тръгват да търсят дъщеря му. Те били въоръжени бляскаво. Всички били напети юнаци и водели подире си голяма свита. Дълго време се не чуло за тях нищо. Върнали се малцина и всички заявили, че не са могли да намерят княгинята.

Царят се надявал, че някой от останалите рицари ще успее да открие и доведе дъщеря му. Но никой от тях не се върнал.

Тогава тежка скръб като черен облак обгърнала двореца. Всички надежди угаснали. Никой не вярвал вече да се върне княгинята.

През това време Вили, придворният говедар, продължавал да върши своята работа. Но като изкара говедата, той се спирал — да погледне от високата поляна към двореца — тъкмо към оня прозорец, пред който обичала преди време да застава княгинята и да слуша неговата песен. Там се не показвал вече никой. Завесите били спуснати.

И Вили си казвал:

„Онова старче ми обеща, че ще ми помогне да стана цар и да се ожена за най-хубавата мома на света. По-хубава от нашата княгиня не знам да има. За нея искам да се ожена. Ала къде и как да я намеря?“

Тъй си казвал той и все се надявал, че джуджето ще дойде отневиделица да му помогне. Но то не идвало. И говедарят решил, че го е излъгало.

Един ден, както стоял на поляната, Вили видял, че из земята излиза старчето, застава срещу него и му казва:

— Ако тръгнеш право към север ще я намериш. Натам тръгни: към север, право към север!

Веднага след това джуджето изчезнало и Вили не знаел дали да вярва на очите си. Може най-сетне тъй да му се е сторило.

Вечерта той поискал да се яви пред царя. Казал за това на главния готвач. Оня му рекъл:

— Защо ти трябва да безпокоиш царя? Ако искаш да ти се уголеми заплатата, аз ще отида при царя и ще му кажа. Ти заслужаваш наистина по-голяма заплата, понеже си работлив и верен човек. Сам аз ще настоя и царят ще ме послуша, сигурен съм.

— Не — казал Вили, — аз искам да поговоря с него по друга работа.

— По каква?

— Искам да ми позволи да тръгна да търся нашата княгиня. Готвачът се изсмял.

— Приятелю — казал, — това не е говедарска работа. Я си гледай

стадото. Не видя ли колко юнаци се погубиха?

Но Вили настоял. Отвели го при царя.

– Какво има? – запитал господарят.

– Толкова години ти служа, царю честити, вярно и честно. Ти си бил към мене винаги много добър. Искам да ти се отплатя за добрината. Дай ми отпуск да тръгна да търся княгинята.

Царят не се изсмял на говедаря, но казал на околните:

– Жалко е, че тоя момък си е изгубил ума. Що е станало с него?

Вижте някак да му се помогне.

– Не, царю честити – рекъл Вили. – Аз не съм луд. Но може да полудея, ако ми не позволиш да потърся княгинята. Аз я обичам толкова, колкото и ти, колкото и всички други тук.

– Добре – казал царят. – Ако е за позволение, давам ти го. Само кажи ми по-напред къде мислиш да я търсиш. Толкова рицари – все князе и царе – загинаха за дъщеря ми, та жал ми става за тях. Никой я не намери. Та ти ли, който дори не си учил да въртиш оръжие, а знаеш само да пасеш говеда, ще я намериш? Може да я е отвлякъл някой змей! Как ще се бориш с него, за да я освободиш? Може пък да я е откраднал рогати-ят исполин. Надяваш ли се да го надвиеш?

– Ех, ако загина, царю честити, поне ти не ще изгубиш нищо!

– Не, не. Аз ще изгубя добрия си говедар, а добър говедар се намира толкова мъчно, колкото и добър държавен съветник.

– Царю честити – настоял Вили, – аз съм решил да тръгна, па каквото ще да стане.

Царят отстъпил. Той позволил на пастира да замине и заповядал да му дадат кон и оръжие. Но Вили нито взел оръжието, нито яхнал коня. Той се задоволил само с това – да си вземе храна за по пътя.

Тръгнал. Вървял все към север, както му било казало джуджето. Много дни поред пътувал. Минал полета, гори, планини, бърда, реки. За да провери дали не е тръгнал в друга посока, всеки ден се спирал на пладне, когато сенките са най-къси. Обръщал се с гръб към слънцето и тръгвал право натам, накъдето сочела сянката му, като запомнял точно посоката.

Най-после стигнал до едно голямо езеро. Сред езерото имало остров а на него се издигал висок, замък. До замъка не можело да се отиде, тъй като нямало лодка. Но Вили почнал да обикаля по брега, за да разгледа замъка от вси страни. Замъкът бил заобиколен от дървета; виждали се само горните му катове. Дълго вървял Вили, докле стигне до оная част на езерото, дето замъкът бил най-близо до брега.

Там се спрял. И ето че от един прозорец на най-горния кат се показала хубава руса девойка и почнала да му маха с пъстра копринена кърпа. Вили познал царската дъщеря. Познал и кърпата ѝ: с нея се пребраждала тя, когато излизала набързо да погали агънцето си.

Сърцето на момъка затупкало от радост. Но как да мине през езерото, та да отиде в замъка? Дошло му на ум да повика на помощ едно от джуджетата. Извадил Вили костената свирка и засвирил с нея. Дошло онова момченце, на което бил намерил обувката.

– Добър вечер, говедарю. Защо ме викаш? С какво мога да ти помогна?

– Иска ми се, момченце, да мина през това езеро на острова, дето е замъкът. Можеш ли ми помогна?

– Мога, мога. Ще се превърна на орел и ти ще ми се качиш на гърба, да те пренеса отвъд.

В миг джуджето се преобразило на орел. Вили го яхнал и след малко се намерил на острова. Влязъл в замъка и по миризмата познал къде е кухнята. Отишъл при готвача и го помолил да му даде някаква работа.

– Работа ще се намери – казал готвачът, – но най-напред кажи от каква работа разбираш.

– Говеда паса.

– Добре. Тъкмо сега ни трябва говедар. Предишният изгуби една крава и нашият господар, царят-исполин, заповяда да му отсекаат главата. И с тебе ще стане същото, ако изчезне някое говедо.

– Нищо. Съгласен съм. Ще бъда внимателен. Аз съм още от момче говедар, та съм свикнал с тоя занаят.

На другата заран Вили изкарал говедата на паша. Островът бил голям, пасбища имало много. Говедарят извадил свирката си и засвирил. А от време на време издрънквал и със звънеца, що му било дало джуджето. Говедата се навъртвали все около него.

Когато докарал вечерта говедата, княгинята стоела зад прозореца и го гледала: но тоя път не му направила знак, защото великанът бил на двора и броел говедата, както минавали едно по едно към обора.

– Само да си имал късмет да изгубиш някое говедо, веднага ще те заколя! – викнал той на Вили и продължавал да брои.

Излязло, че говедата са всички.

– Добър пастир си ти – казал тогава исполинът. – Аз съм строг, но обичам ония, които си гледат добре работата. Ще ти дам голяма заплата, за да останеш при мене завинаги. Надявам се, че ще бъдеш все така внимателен.

Като рекъл това, той потупал пастира по рамото и заповядал да го нагостят добре. После отишъл на брега, качил се на своя вълшебен кораб, който плувал, накъдето му каже човек, и обиколил няколко острова. Тъй правел той всяка вечер и всички риби, които живеели в езерото, се издигали над водата, щом корабът мине край тях, да се поклонят на царя.

В това време княгинята запяла от прозореца песента, с която казвала на Вили – когато настъпи полунощ да отиде при нея, за да я освободи.

Говедарят разбрал всичко, що му се казва, но се престорил, че не чува песента. Отишъл в къщичката до обора, дето му било отредено да живее, и си легнал да спи.

Спал той до среднощ.

По среднощ се събудил. Всички спели, не се чувал никакъв шум нито в двореца, нито в околните сгради. Момъкът знаел, че царят-исполин е поставил стражи да пазят княгинята. Как ще се добере до стаята ѝ и как ще влезе?

Решил да се обърне и тоя път за помощ към джуджетата. Извадил костената свирка и свирнал два пъти. Дошло момиченцето.

– Добър вечер – рекло. – С какво мога да ти помогна?

– Желал бих да отида в стаята на княгинята и да избавя своята другарка от робство.

– Добре. Тръгни след мене, ала мълчи: не казвай ни дума, защото иначе си загубен!

Джуджето вървяло напред, а момъкът – след него. Стигнали до замъка. Тежката желязна врата се сама отключила и разтворила пред тях. Влезли. Разтворила се и вратата, що водела към стълбата. Момичето-джудже и Вили минавали от етаж на етаж.

Всички врати се отваряли широко пред тях. Стигнали до стаята на княгинята. Там стояли дванадесет души стражи, цели въоръжени. Щом джуджето се приближило до тях, те попадали на пода като мъртви.

Влезли в стаята. Княгинята била окована със златни вериги. Може-ла да се движи по стаята, но не и да излиза от нея.

Момичето-джудже духнало върху веригите и те се разпаднали, сякаш били от паяжина. След това тримата излезли от замъка и се запъти-ли към брега на езерото.

Джуджето казало на княгинята и говедаря:

– Добре запомнете що ще ви кажа! След малко аз ще се превърна на голяма щука и вие ще ме яхнете – да ви пренеса на другия бряг. Оттам

ще ви отнеса в царството, отдето сте дошли, като се преобразя на орлица. Но каквото и да ви се случи, не бива да се плашите. Ако някой от вас издаде вик, ще ви се случи нещастие.

И наистина момичето скочило във водата и в миг се превърнало на щука – толкова голяма, че не двама, а и четирима души биха могли да й се яхнат на гърба. Вили и княгинята я възседнали и тя заплувала.

В това време стражите, които били примрели, се съживили и като си спомнили, че един момък и едно момиче са минали край тях, за да отидат при царкинята, надали вик.

Събудил се исполинът и се научил от тях за станалото. Погледнал през прозореца и видял голямата щука, че плува по езерото, а на гърба й говедарят и княгинята.

– Ей сега ще ви дам да се разберете! – викнал той.

В миг исполинът-магьосник се преобразил на орел и полетял над езерото. Момъкът и момата го видели и се уплашили. Щуката също го усетила, че лети към тях. Тя се гмурнала дълбоко под водата, дето повлякла и ония, които я били яхнали.

Княгинята се уплашила – да не би да се удави. Тя надала вик – колкото й сила държи. Щом се чул тоя вик, щуката се изгубила – сякаш се разтопила във вълните на езерото.

Орелът сграбчил момъка и момата в ноктите си и ги отнесъл в замъка.

Там той приел отново прежния си вид. На стражите било заповядано да затворят говедаря в една подземна тъмнична килия, тясна и влажна. Княгинята пък заключили отново в същата стая, дето била затворена по-рано, ала тоя път исполинът поставил да я пазят не дванадесет, а тридесет стражи.

Вили лежал в тъмницата и се ядосвал, че не е успял да отърве царската дъщеря. Той знаел сигурно, че исполинът ще го накаже със смърт. Що да стори?

Добре, че свирката била в джеба му. Той я извадил. Свирнал веднъж. Никой не дошъл. А Вили се надявал да се яви момчето-джудже. Свирнал втори път, ала и тогава не се явил никой.

– Ще счупя свирката – си казал той. – Нали тъй ми поръча старчето да направя, когато изпадна в голямо нещастие? От това по-голямо – къде?

И той счупил костената свирка.

В същия миг се явило старчето и го запитало що желае.

– Какво друго ще желая, освен да изпълниш своите обещания? –

отвърнал Вили. – Ако си спомняш, ти ми обеща, че ще имам голям царски дворец, ще стана цар и ще се ожена за най-хубавата мома на света. Ни едно от тия три обещания ти не си изпълнил досега. Напротив, толкова години все говеда пасох, а напоследък – както ме виждаш – лежа и в тъмница. Не е ли време да изпълниш обещанията си?

– Добре – казал старецът. – Ще ги изпълня. Тръгни с мене! Вратата на тъмницата се отворила. Старецът и Вили излезли. По един подземен коридор те стигнали до първия етаж на замъка. Всички врати се разтваряли пред тях. Минали през богато наредени и украсени покои, докле стигнат до една голяма стая, която служела за съкровищница на исполина. После влезли от нея в друга, още по-голяма, дето били наредени оръжията на царя-магьосник.

Там имало броня, мечове, шлемове и щитове, все позлатени и украсени със скъпоценни камъни. Към тях старчето дори и не погледнало. То отишло в дъното на стаята и отворило един железен ковчег, от който извадило стари оръжия и броня. Те били от желязо, но толкова веhti, че на много места били вече ръждясали.

Като ги извадил, старецът запалил огън и казал на Вили:

– Съблечи си дрехите и ги изгори, па облечи тая броня и се въоръжи с това оръжие.

Когато това станало, старчето казало на Вили:

– Бронята, що носиш, и оръжието, с което си въоръжен, са най-здравите на света. Додето си в тях, ти си непобедим. Никакво оръжие не може да те нарани, камо ли да те убие. Сега ще се върнеш в тъмницата и ще чакаш да дойде часът, когато ще се изпълнят едно по едно трите обещания, що ти дадох.

След тия думи старчето отвело момъка отново в тъмничната килия и се изгубило.

Съмнало се. За да се избягнат всякакви по-нататъшни опити за отвлечане на княгинята, великанът решил да се ожени за нея. Той разпратил хора да поканят всичките му роднини и приятели на сватба. В същото време заповядал на своите готвачи да сготвят за сватбарите вкусни гозби, а на ония, които работели в избите – да наточат от най-старите вина. Поръчал и на придворните музиканти да се приготвят, за да свирят на тържеството.

В стаята на царкинята надошли шивачки и шивачи да й вземат мярка за венчални дрехи. Други придворни жени почнали да й избират накити: гривни, пръстени, огърлици, корона. Най-сетне я облekli, както приляга на булка царица. Но тя не била доволна от тия приготовления.

През цялото време плачела. Както и да я утешавали придворните жени, тя не можела да се утеша.

Вечерта засвирила музиката и сватбарите почнали да пристигат на пъстри кораби. Всичко било готово. Царят заповядал на двама джелати да отидат в тъмницата и да изведат затворника, да го докарат при него и да го обезглавят пред всички.

Но като отишли в подземната килия, не намерили говедаря. Там стоял рицар, облечен в броня и въоръжен. Върнали се, та казали на исполина за това.

– Който и да е той – рекъл им царят, – ще го доведете!

– Но как да го доведем? Ние сме само двама, а той е добре въоръжен.

– Тогава да отидат четирима. Четиридесет души дори нека да отидат, искам да ми се доведе тоя рицар – да го видя кой е и какъв е!

Тръгнали четиридесет стражи, добре въоръжени, към тъмницата. Те казали на Вили, че царят го зове при себе си. Момъкът не се уплашил от тях. Тръгнал подире им, защото и неговото намерение било да се срещне с исполина лице с лице.

Като отишъл в празнично наредения чертог, изпълнен с гости, Вили се изправил пред исполина и го запитал що иска от него.

– Нищо не искам – рекъл магъосникът. – Ти ще бъдеш наказан със смърт за това, че се опита да откраднеш моята годеница.

– А ти не заслужаваш ли смърт поради това, че я открадна от баща й?

– Добре тогава. Ще се бием на двубой. Който победи, негова ще бъде момата.

И като се обърнал към своя оръженосец, царят му заповядал да отиде и му донесе онова старо оръжие, което прави човека непобедим.

Оръженосецът отишъл в онази стая, дето се пазели оръжията на исполина. Той отключил ковчега. В него имало друго желязно въоръжение, което старчето било сложило, след като извадило онова, що дало на момъка. Взел го оръженосецът и го отнесъл на господаря си. Великанът облякъл бронята, запасал си меч, сложил си на главата шлема и взел щита, па рекъл на момъка:

– Хайде сега да си премерим силите. Нападай!

Очите на исполина светели от ярост. Но Вили се не уплашил. Той изтеглил своя меч. А мечът бил такъв, че щом се извади от ножницата – пламвал. Дълги огнени струи полетели от него към исполина.

– Стой! – рекъл магъосникът. – Тук трябва да има измама. И като се

обърнал към своя оръженосец, рекъл му:

– Виждам в ръката на своя противник същия меч, който ти поръчах да ми донесеш. И бронята ми е същата, и щитът, и шлемът. Да не би да си сбъркал?

– Не съм, господарю. Това въоръжение извадих от ковчега, който беше заключен и ключа пазеше ти. Нали ми го даде преди малко?

– Добре. Тогава да се бием.

И той изтеглил меча си, но от него не излезли пламъци. Напротив, мечът се оказал ръждясал. Исполинът се уплашил и пребледнял.

В това време, без да чака повече, Вили се хвърлил към исполина и го ударил с меча си толкова силно, че му отсекъл главата.

Сватбарите се ужасили. Всеки побягнал – където му видят очите. Вили хванал подръка княгинята и я извел от омагьосания дворец.

Когато стигнали до брега на езерото, там ги чакал огромен лебед, който ги поканил да се качат на гърба му, за да ги пренесе отвъд. Тоя лебед бил не друг, а самият старец, комуто Вили бил върнал преди години звънеца.

Като минали на другия бряг, лебедът полетял и понесъл момъка и момата право към онова царство, отдето били дошли.

С каква почуда видели царят и царицата големия лебед, че лети към двореца и казва на площадката пред стълбата! И каква радост изпълнила сърцата им, като разбрали, че двамата, които носи тоя лебед, са дъщеря им и говедарят.

Царят се разпоредил да направят приготовления за разкошна сватба. Вили се венчал за княгинята и заживял с нея в двореца, но – разбира се – не пасъл вече говедата на своя тъст.

Дълги години преживели те двама в доволство и щастие. Народили им се синове, внуци и правнуци.

Ония, които са ходили в това далечно царство, казват, че в тамошния дворец още се пазела счупената костена свирка и звънецът, що дало старчето на Вили. Но аз не съм ходил там и не съм ги виждал.

КРАЙ

© Николай Райнов

Сканиране, разпознаване и редакция: unicode, 2008

Публикация:

Николай Райнов. Приказки от цял свят

Второ издание

Съставителство и редакция: Богомил Райнов

Литературна група V. Тематичен номер 2587

Редактор на издателството ЛИЛИЯ ИЛИЕВА

Художник ЛЮБЕН ЗИДАРОВ

Художник-редактор ВАСИЛ ЙОНЧЕВ

Макет и технически редактор ТОМА СТАНКУЛОВ

Коректор НАТАЛИЯ КАЦАРОВА

Дадена за набор 18. III. 1972 г. Подписана за печат 30. IX. 1972 г. Излязла от печат 20.

XII. 1974 г. Формат 58×84/18 Печатни коли 44,50. Издателски коли 36,93. Тираж

50,125. Цена 3,60 лв.

Издателство „Народна култура“ – София, 1974

ДПК „Димитър Благоев“ – София

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4867>]